

სტრატეგია საჯარო რეესტრში (სკ-ის 183-ე მუხლი).

საზიარო საგნით სარგებლობის წესზე შეთანხმებასთან დაკავშირებით სასამართლომ განმარტა, რომ იგი არ მოითხოვს წერილობით ფორმას, რამდენადაც სკ-ის 953-968-ე მუხლებიდან ამგვარი დათქმა არ გამომდინარეობს. სასამართლომ დადგინა იმის ფაქტი, რომ ღობის აგებით ფაქტობრივად მოხდა საზიარო საგნის სარგებლობის წესზე შეთანხმება. თუმცა, სასამართლოს განმარტებით, საზიარო საგნით სარგებლობის წესის იმგვარი დადგენა, რომლითაც მესაკუთრეს სამუდამოდ ეზღუდება საკუთრებით სარგებლობა უკანონო და დაუშვებელია. სასამართლომ მოიშველია სხვა საქმეზე გაკეთებული განმარტება, რომლის მიხედვითაც „მოქმედი სამოქალაქო კოდექსის 961-ე მუხლი გამორიცხავს ისეთ ურთიერთობას, რომლითაც სარგებლობის წესით ისპობა საკუთრების უფლება. ამ ნორმის ზემოთ მოყვანილ განმარტებასთან ერთად უნდა აღინიშნოს, რომ ამ შემთხვევაში ყურადსაღებია საკუთრების სოციალური ფუნქცია. ... არ შეიძლება, რომ საკუთრების ბოჭვამ, შეზღუდვამ მოსპოს საკუთრება. საკუთრების სუბსტანცია, რომელშიც იგულისხმება საკუთრების ინსტიტუტით გავალისწინებული შინაარსის რეალიზაცია, უნდა შენარჩუნდეს. ... არ შეიძლება, რომ პირს ფორმალურად გააჩნდეს საკუთრების უფლება, ხოლო ფაქტობრივად არა, ანუ ვერ სარგებლობდეს საკუთრების უფლებით.“ [სუსგ №ას-439-415-2013, 30/10/2013]. აღნიშნული არგუმენტაციის საფუძველზე სასამართლომ მიიჩნია, რომ საკუთრების წესზე ამგვარი შეთანხმება ბათილია.

გორა ოყრეშიძე

► 1.7 - 12/2020

ხანდაზმულობის ვადის შეწყვეტა

1. მოთხოვნის დაკმაყოფილებისთვის ადმინისტრაციული ორგანოსადმი მიმართვისას სკ-ის 138-ე მუხლის საფუძველზე

ხანდაზმულობის ვადის დინება შეწყდება მხოლოდ მაშინ, თუკი ამ ადმინისტრაციულ ორგანოს გააჩნია საკითხის განხილვისა და გადაწყვეტის უფლებამოსილება.

2. მოთხოვნის დაკმაყოფილების მიზნით ადმინისტრაციული ორგანოსთვის მიმართვაზე, ასევე, ვრცელდება სკ-ის 140-ე მუხლი.

(ავტორის სახელმძღვანელო წინადადება)

საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის 138-ე და 140-ე მუხლი

საქართველოს უზენაესი სასამართლოს 2019 წლის 11 ივნისის გადაწყვეტილება საქმეზე № ას-52-2019

I. ფაქტობრივი გარემოებები

მოსარჩელე დასაქმებული იყო სსიპ ქ.თბილისის №26-ე საჯარო მუსიკის მასწავლებლად. 2011 წლის 10 ოქტომბერს სკოლის დირექტორმა გამოსცა მოსარჩელესთან შრომითი ურთიერთობის შეწყვეტის ბრძანება. გათავისუფლებას საფუძვლად დაედო „შრომის კოდექსის“ 37 I დ) და 38 I, III მუხლები. მოსარჩელე მიიჩნევდა, რომ მის სამსახურიდან გათავისუფლებას საფუძვლად დაედო პოლიტიკური შეხედულებები, ამიტომ 2012 წელს მან თანამდებობაზე აღდგენის თხოვნით წერილობით მიმართა საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების მინისტრს. მოსარჩელის განცხადება განსახილველად გადაეცა სამინისტროს პოლიტიკური შეხედულებების გამო სამსახურიდან გათავისუფლების საკითხების შემსწავლელ კომისიას, რომელმაც განცხადებაზე დაადგინა ხარვეზი. ხარვეზის გამოუსწორებლობის საფუძველზე მოსარჩელის განცხადება დარჩა განუხილველი და მას განემარტა, რომ შრომითი გადასაწყვეტად შეეძლო მიემართა სასამართლოსთვის. მოსარჩელემ გათავისუფლების ბრძანების ბათილად ცნობის, თანამდებობაზე აღდგენისა და განაცდურის ანაზღაურების მოთხოვნით სარჩელი აღძრა 2015 წელს. მოპასუხემ მოთხოვნა არ ცნოა და მიუთითა, რომ 2011 წელს მოქმედი შრომის კოდექსით დასაშვები იყო

შრომითი ხელშეკრულების დამსაქმებლის მიერ ცალმხრივად შეწყვეტა. ამასთან, მოპასუხემ მიუთითა მოთხოვნის ხანდაზმულობაზეც.

თბილისის საქალაქო სასამართლოს გადაწყვეტილებით სარჩელი დაკმაყოფილდა, ბათილად იქნა ცნობილი გათავისუფლების ბრძანება, მოსარჩელე აღდგენილ იქნა თანამდებობაზე და მოპასუხეს დაეკისრა მისთვის განაცდურის ანაზღაურება. თბილისის სააპელაციო სასამართლომ საჩივარი არ დააკმაყოფილა. ხანდაზმულობის ვადასთან დაკავშირებით სასამართლომ მიუთითა, რომ მოსარჩელის მიერ სამინისტროსათვის განცხადებით მიმართვით ხანდაზმულობის ვადის დენა შეწყდა და იგი სკ-ის 141-ე მუხლის საფუძველზე თავიდან დაიწყო.

II. სასამართლოს მსჯელობის შეჯამება

საქართველოს უზენაესმა სასამართლომ დააკმაყოფილა მოპასუხის საკასაციო საჩივარი და, შესაბამისად, უარი თქვა სარჩელის დაკმაყოფილებაზე. სასამართლომ გაიზიარა ქვედა ინსტანციების განმარტებები იმასთან დაკავშირებით, რომ 2011 წელს მოქმედი შრომის კოდექსის რედაქცია ხანდაზმულობის სპეციალურ ვადებს არ ითვალისწინებდა. ამიტომ, მოთხოვნაზე გაავრცელა სკ-ის 129-ე მუხლით დადგენილი სამწლიანი ხანდაზმულობის ვადა. თუმცა, ხანდაზმულობის ვადის შეწყვეტასთან დაკავშირებით უზენაესმა სასამართლომ განმარტა, რომ სკ-ის 138-ე მუხლის თანახმად ხანდაზმულობის ვადის შეწყვეტისათვის აუცილებელია, რომ მხარის მიერ მოთხოვნის დასაკმაყოფილებლად არჩეული საშუალება ვარგისი იყოს შესაბამისი შედეგის მისაღწევად. სახელმწიფო ორგანოსათვის მიმართვისას აუცილებელია, რომ აღნიშნული ორგანო კომპეტენტური იყოს, ანუ სადავო სამართლებრივი ურთიერთობის მოწესრიგება ამ ორგანოსადმი მიმართვის გზით უნდა შეიძლებოდეს. სამინისტრო კი, სასამართლოს შეფასებით, წარმოადგენდა არაუფლებამოსილ პირს ემსჯელა და დაეკმაყოფილებინა მხარის მოთხოვნები. შესაბამისად, არაუფლებამოსილი ორგანოსათვის მიმართვა ხანდაზმულობის ვადის დენის შეწყვეტას ვერ გამოიწვევს. ამასთან სასამართლომ დამა-

ტებით განმარტა, რომ ხანდაზმულობის ვადის დენა იმ შემთხვევაშიც არ შეწყდებოდა, თუკი სამინისტრო უფლებამოსილი პირი იქნებოდა, ვინაიდან მოსარჩელის განცხადება სამინისტროს პოლიტიკური შეხედულებების გამო სამსახურიდან გათავისუფლების საკითხების შემსწავლელმა კომისიამ განუხილველად დატოვა. აქ სასამართლომ ანალოგიის ძალით გამოიყენა სკ-ის 140-ე მუხლი და განმარტა, რომ მართალია, სკ-ის 140-ე მუხლში მითითებულია სასამართლოს მხრიდან სარჩელის განუხილველად დატოვებისა და არა ადმინისტრაციული ორგანოს მიერ განცხადების განუხილველად დატოვების შესახებ, თუმცა აღნიშნული ნორმის დებულება უნდა განიმარტოს მისი ფუნქციური დანიშნულების გათვალისწინებით და იმავე კოდექსის 138-ე მუხლთან ერთობლიობაში, რომელიც ხანდაზმულობის ვადის დენის შეწყვეტის მიზნებისათვის ადმინისტრაციული ორგანოსთვის განცხადებით მიმართვას სარჩელის შეტანასთან აიგივებს.

გოჩა ოყრემიძე

► 1.8 - 12/2020

ქონების კეთილსინდისიერი მფლობელი

ქონების კეთილსინდისიერ მფლობელს უფლება აქვს, მესაკუთრის მსგავსად, მოითხოვოს მესამე პირების მხრიდან მფლობელობის ჩამორთმევისა და ხელშეშლის აკრძალვა.

(ავტორის სახელმძღვანელო წინადადება)

საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის 160-ე და 161-ე მუხლები

საქართველოს უზენაესი სასამართლოს 2017 წლის 25 იანვრის გადაწყვეტილება საქმეზე № ას-211-196-2014

I. ფაქტობრივი გარემოებები

მოსარჩელეებმა სარჩელი აღძრეს მოპასუხის მიმართ და მოითხოვეს ქონებით სარგე-